

Analyse | kraka

6. marts 2026

2035 plan viser, at frit råderum er brugt

Af Niels Storm Knigge

Regeringens nye økonomiske plan er den første med 2035 som sigtepunkt. Ved første gennemlæsning viser planen, at der fortsat er frie midler at gøre godt med for de danske politikere. I praksis er det frie råderum dog brugt op, og nye politiske tiltag fx i forbindelse med en kommende valgkamp, vil skulle prioriteres eksplicit ift. andre politiske tiltag eller finansieres på anden vis.

- Den nye 2035 plan viser fortsat et meget stort råderum / disponeringsrum. Efter korrektion for finanslovsteknik står planen tilbage med 123 mia. i tilgængeligt råderum i 2035.
- Det store råderum modsvares dog af en række store planlagte udgiftsposter. Særligt den militære oprustning fylder meget, hvor det vil kræve 43 mia. at opfylde målet om at bruge 3,5 pct. på militært forsvar.
- Regeringen har derudover afsat penge til en beskeden basisvækst i de offentlige velfærdsudgifter, samt til andre politiske prioriteringer som fødevareoms, beredskab og midler til klima. Tilbage står 39 mia. i råderum til at føre politik for.
- Denne analyse viser dog, at dette tal nok reelt er nærmere 0. Regeringen har nemlig ikke sat midler af til at dække et højere EU-bidrag, hvor EU-kommissionen foreslår til nyt budget skønnes at ville koste Danmark 17 mia. kr. om året. Selv hvis regningen forhandles ned, må det ventes at lægge beslag på et betydeligt beløb.
- Lægges derudover til grund, at de offentlige velfærdsudgifter prioriteres neutralt og vokser med det fulde demografiske træk, er det tilbageværende frie råderum formentlig omkring 0 mia.

Kontakt

Ledende økonom
Niels Storm Knigge
Tlf. 4076 7623
E-mail nsk@kraka.dk

1. Det frie råderum er brugt

Ny økonomisk plan er først til 2035

SVM-regeringen præsenterede 24. februar 2026 den første mellemfristede økonomiske plan, der har 2035 som sigtepunkt – en såkaldt 2035-plan. Planen afløser tidligere 2030-planer i den finanspolitiske planlægning i dansk politik.

Viser plan for plan for prioriteringer i lys af oprustning

Den økonomiske plan udsteder de overordnede linjer for de kommende års økonomiske politik. I særligt fokus er naturligvis den militære oprustning, hvor Danmark har forpligtet sig til på længere sigt at bruge 3,5 pct. af BNP på det militære forsvar, samt yderligere 1,5 pct. til anden sikkerhed.

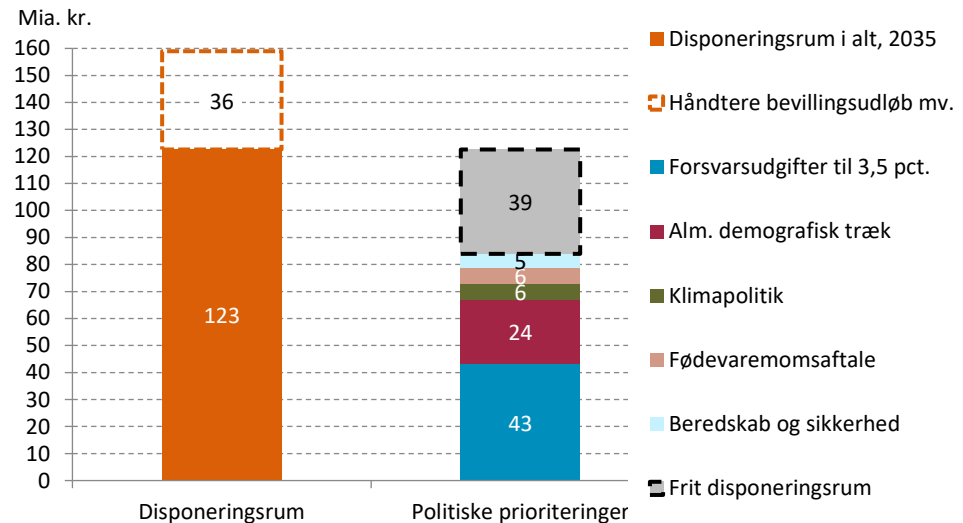
Råderummet er øget markant siden 2022

Danmark står i en gunstig økonomisk position, ikke mindst vedrørende de offentlige finanser, sammenlignet med de fleste andre europæiske lande. Således er det finanspolitiske råderum, som danner udgangspunktet for prioriteringerne i den økonomiske politik, ad flere omgange blevet opjusteret med i alt over 100 mia. kr. i de økonomiske fremskrivninger siden SVM-regeringen tiltrådte i 2022.

SVM: 39 mia. i råderum til ny politik

Det giver et stort finanspolitisk råderum eller såkaldt disponeringsrum, som regeringen betegner det i den nye publikation, med plads til at Danmark kan opfylde de militære forpligtelser, samt håndtere regeringens øvrige eksplicitte prioriteringer i den økonomiske plan. Udover det mener regeringen at have 39 mia. i råderum til at føre politik for frem mod 2035, jf. figur 1.

Figur 1 SVM-regeringens opgørelse af disponeringsrum i den seneste 2035-plan

Anm.: I figuren er disponeringsrummet til 2030 tillagt det råderum som fremkommer mellem 2030 og 2035 – i alt 159 mia. Dette er fratrasket i alt 36 mia. til at håndtere bevillingsudløb, målsætninger der er knyttet til BNP/BNI for forskning og udviklingsbistand, effekten af den saldsti til 2030 der er valgt og løftet af investeringsrammen, samt forlængelse af den obligatoriske opsparing for overførselsindkomstmodtagere for at give et mål et egentligt disponeringsrum på 123 mia.

Kilde: Finansministeriet

Planen dækker dog ikke forhøjet EU-bidrag ...

Der er dog en række punkter, som hurtigt vil få det opgjorte frie råderum/disponeringsrum til at forsvinde. For det første har man ikke øremærket nogen midler til at dække den forhøjelse af EU-bidraget, som regeringen selv vurderer, vil komme, hvis EU-kommissionens forslag til budgettet for 2028-2034 vedtages. Regeringen skønner forsigtigt, at det

nuværende udspil vil koste Danmark 17 mia. kr. årligt.¹ Regeringen har flere gange meldt ud, at den vil forhandle denne regning ned, men resultatet bliver næppe 0 kr. For at illustrere udfordringen afsættes til brug for dette notat derfor 10 mia. til punktet i 2035.

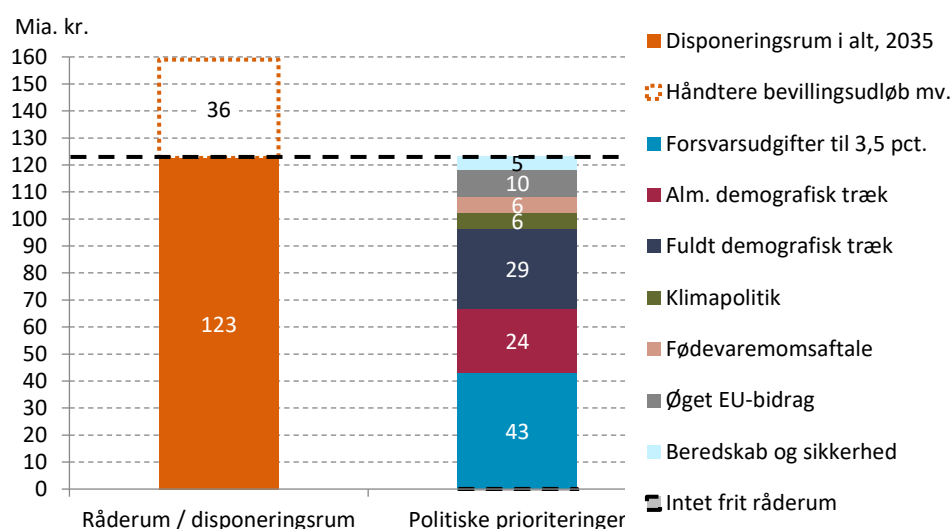
... og der er afsat et
beskedent beløb til
velfærd

Derudover er regeringens antagelse om væksten i offentligt forbrug til velfærdsydelser fra 2026 til 2035 sat til det almindelige demografiske træk. Det betyder, at realvæksten i offentligt forbrug til velfærd er på omkring 0,4 pct. årligt. Det vil være en relativt lav vækst i det offentlige forbrug og medføre færre offentligt ansatte, især målt pr. bruger af offentlig service.²

Indregnes fuldt
demografisk træk
koster det 29 mia.

Indregner man i stedet det fulde demografiske træk, hvor antallet af offentlige hænder følger væksten i antallet af brugere, skal der i stedet afsættes mere end dobbelt så meget til at håndtere velfærdsudgifterne.³ Den resulterende vækst i velfærdsudgifter på omkring 0,8 pct. årligt vil det ifølge Krakas beregninger beslaglægge yderligere 29 mia. af det finanspolitiske råderum frem til 2035.

Figur 2 Opgørelse af frit råderum i den seneste 2035-plan

Anm.: Se anmærkningen til figur 1. Beregningen af det fulde demografiske træk tager udgangspunkt i Finansministeriets opgørelse fra "Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 316 af 3. juli 2025" frem til 2030, og antager derefter samme forskel mellem almindeligt og fuldt demografisk træk fra 2030 til 2035.

Kilde: Egne beregninger baseret på Finansministeriet

Beregningsen viser,
at reelt frit råderum
er omkring 0

Beregningsen viser, at det frie finanspolitiske råderum i praksis er opbrugt nu. Hvis man ønsker andre politiske tiltag, som fx at gøre nedsættelse af elafgiften til EU's minimumssats permanent når den udløber i 2028 eller at genindføre Store Bededag, så vil det kræve eksplicit prioritering på bekostning af andre tiltag, at man øger skatterne, laver reformer eller fastholder en nedprioritering af de uspecificerede velfærdsudgifter der normalt konkretiseres løbende ved de årlige økonomiforhandlinger med kommuner og regioner og ved finanslovsforhandlingerne.

¹ Se notat til Europaudvalget 10. september 2025: [https://www.eu.dk/samling/20241/kommissionsforslag/KOM\(2025\)0571/bilag/1/3066361/index.htm](https://www.eu.dk/samling/20241/kommissionsforslag/KOM(2025)0571/bilag/1/3066361/index.htm)

² Se fx Kraka (2023) for en uddybning af forskellen på forskellige demografiske træk i offentligt forbrug: https://kraka.dk/wp-content/uploads/analyse_100_mia_kr_mangler_i_2050_0.pdf

³ Jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 316 (Alm. del) af 3. juli 2025 <https://www.ft.dk/samling/20241/alm-del/fiu/spm/316/svar/2157880/3059906.pdf>